

Bendražygių atsisveikinimo žodis prie kapo

GEDIMINAS KALUINA

1929–2018

Jei žinotų tie nelaimėliai, kuriuos nuo fizinių negalių gelbėjo daktaras Gediminas Kaluina, kurį šiandien laidojame, čia būtų susirinkusi minia. Velionis ir pats jų turbūt neskaičiavo, o 50 metų nuolat su jais bendravo, savo žiniomis ir gydytojo galiomis jiems padėjo.

Gediminas gimė Petrošiškių k. Alizavos parapijoje, šviesioje ūkininko ir pašto tarnautojo Albino ir jo žmonos Valės – kaimo šviesuolės šeimoje. Vėliau šeima persikėlė į Laukminiškių k. Mokėsi Lebedžių ir Virbališkių pradžios mokyklose, Kupiškio gimnazijoje.

1945 m. rugpjūčio 8 d. enkavedistai sudegino Kaluinų sodybą, o Gedimino tėvą suėmė. Jam teko nutraukti mokslus Kupiškyje ir persikelti į Kauną, vėliau į Panevėžį, kur jis gavo brandos atestatą. Mokytis Lietuvoje ir siekti

išsvajotos gydytojo specialybės buvo beveik neįmanoma. Teko pasirinkti kitą kelią. Gediminas pašaukiamas į sovietų kariuomenę ir čia jam pavyksta įstoti į Charkovo karo medicinos akademiją. 1952 m. baigia akademiją įgydamas karo chirurgo specialybę. Šešis metus jis tarnavo armijoje dirbdamas chirurgu. Po to jam pavyksta grįžti į Lietuvą. Čia jis dirba chirurgu, chirurginio skyriaus vedėju Antakalnio klinikose, I-je tarybinėje ligoninėje. Bedirbdamas studijavo aspirantūroje ir 1973 m. apgynė medicinos mokslų daktaro disertaciją. Vėliau jis dirbo Vilniaus universitetinėje greitosios pagalbos ligoninėje, Naujamiesčio poliklinikoje, Elektrėnų ligoninėje.

Auštant atgimimo aušrai, daktaras įsijungė į visuomeninę veiklą, tapo veikliu Sąjūdžio organizatoriumi ir nariu, dalyvavo įvairiose sueigose, mitinguose, siautėjant okupantams budėjo prie įvairių valstybinių institucijų. Kaip gydytojas organizavo komandą piliečių sveikatą tikrinti, nusamdytu autobusu išieginėmis dienomis važinėjo po Vilniaus apylinkių kaimiškas vietas. Tapo itin veikliu Vilniaus medikų sąjūdžio klubo nariu, rinko lėšas V.Kudirkos ir Lietuvos himno paminklui. Paminklas buvo pastatytas, statytojų rūpesčiu, Černiachovskio aikštė buvo pervardyta Kudirkos aikšte.

Jis subūrė Vilniaus kupiškėnus šeštadieninėms talkoms Kupiškio krašte bei tapo vienu iš Vilniaus kupiškėnų klubo steigėju. Nuvykę nuosavais automobiliais, talkininkai tvarkė kaimų senas apleistas kapines, Pirmojo pasaulinio karo kapines prie Alizavos Jodinių piliakalnyje ir prie buvusio Zasinyčių dvaro, Bajorų kaime prie Skapiškio, Švedukalnyje prie Skapiškio suomių karių kapines. Atskiros kelionės buvo ažuolų žymiems žmonėms sodinimas. Prie Kupiškio marių buvo pasodintas 107 ažuolų Atgimimo ažuolynas.

Drauge su laukminiškietiu Algimantu Zolubu, pastačius kryžių tragiškai žuvusiems gimtojo kaimo gyventojams, prasidėjo G. Kaluinos veikla statant paminklinius ženklus okupantų sudegintoms sodyboms, sunykusioms mokykloms (Vėžionių, Virbališkių, Lebedžių kaimuose, Alizavoje, Kupiškyje). Jo rūpesčiu buvo pastatytas paminklas dviem Laukminiškių partizanams ir sudegintoms Rasiulių šeimos moterims, paminklinis riedulys jo paties sudegintai sodybai. Paskutinis Gedimino svarus indėlis buvo sutelktas paminklui partizanams Stuburų kaime.

G. Kaluina aktyvus visuomenininkas. Jis buvo Vilniaus miesto medikų sąjūdžio pirmininkas, Lietuvos Piliečių chartijos narys, Vilniaus kupiškėnų klubo, Lazdynų mikrorajono sąjūdžio klubo, TS-LKD narys. Ankstyvoje jaunystėje tėvų ūkyje ragavęs žemdirbio duonos, pasirinko humaniškiausią gydytojo specialybę, o per savo visuomeninę veiklą rūpinosi ir piliečių dvasine sveikata. Gediminas buvo nenuilstantis Kupiškio rajono kultūrinio ir istorinio paveldo įamžinimo entuziastas, palikęs kelias dešimtis jo rūpesčiu pastatytų paminklų šiame krašte.

Svarus Velionio indėlis į Laukminiškių kaimo ir memorialinio Babickų muziejaus įsteigimą.

Velioniui, kaip eilučių autoriui, labai tinka iš Amžinybės ateinantys Kazio Bradūno sparnuoti žodžiai:

*Aš, pravertęs dobilienos pluta,
Tūkstančius pėdų po ja randu,
Kiekvienoj vagoj senolių būta,
Neišplovė jų nei laikas, nei vanduo.*

*Ir tėvai jom eidami neklydo,
Nepaklydo tarpe džiaugsmo ir kančių.
O dabar ir aš savąsias pėdas,
Ainių kelrodį, velėna užverčiu.*

Gabrielės Petkevičaitės-Bitės atminimo medalio „Tarnaukite Lietuvai“ kandidatų vertinimo komisija atkreipė dėmesį į G. Kaluinos kultūrinę veiklą, skatinimą išsaugoti atminimą apie sunykusias

mokyklas, etnografinius objektus, apdovanojo entuziastą Gabrieleles Petkevičaites-Bitės atminimo medaliu „Tarnaukime Lietuvai“. Vilniaus kupiškėnų klubas jam suteikė Garbės nario vardą. Palikęs paveldo įamžinimo gilų pėdsaką, kurio užmaršties dulkės jau neužneš, pats velionis Kupiškio krašte neišdildomai įsiamžino.

Tesaugo atminimą Velionio tėviškė ir visa Jo numylėta Lietuva! Tebūna Jam lengva numylėtos Tėvynės žemelė!

Bendrašygiai

2018-03-14